

De tar striden mot maskuliniserad landsbygd

Utan feminism - ingen socialism! Slagordet är ledstjärnan för jämställdhetsarbetet inom den internationella småbrukarorganisationen La Via Campesina. Men vad betyder egentligen feminism och socialism för landsbygdskvinnorna i Brasilien? O Movimento das Mulheres Camponesas – MMC - träffades för att diskutera begreppen.

Golvet fylls av blad och blommor, frukt och frön mellan MMCs karaktäristiska lilafärgade fanor och informationsmaterial. En skål jord, en balja vatten - obligatoriska element för jordbruk och matproduktion. Och kvinnor: tolv organiserade jordbrukarkvinnor från olika delar av Brasilien som under en workshop bland annat ska diskutera vad begrepp som feminism och socialism innebär i Deras vardag.

– Vi håller fortfarande på och konstruerar vår uppfattning om socialism och feminism utifrån de brasilianska landsbygdskvinnornas folkliga organisering, säger rörelsens koordinatör Adriana Mezadri från den sydligaste delstaten Rio Grande do Sul. Eko-feminismen är kanske den tendens som ligger oss närmast, men den är ändå inte exakt. MMC arbetar utifrån ett klassperspektiv, men också med genus och stad – landsbygd.

– Vi kvinnor har svårt att bygga vår alternativa modell för att vi har så mycket att göra i det dagliga. Vi har ingen tid för att läsa, diskutera, konstruera...

Det är lättare att tala om genus än om feminism konstaterar kvinnorna, men de är tydliga med att MMC måste våga ta den striden. Det innebär bland annat att sätta sig upp mot kyrkan, att skilja på kyrka och religiositet, och det är svårt då många av MMCs medlemmar började engagera sig genom kyrkliga grupper.

Workshop-deltagarna delar upp sig i tre grupper som kollektivt läser två texter om det brasilianska folkets framväxt – O povo brasileiro - av vänsterideologen Carlos Marighella (1911-1969). Ingenstans i texterna nämns kvinnans roll.

– Det är svårt för MMC att göra en historisk analys ur den latinamerikanska kvinnans perspektiv, för det finns fortfarande mycket lite material och forskning tillgänglig, konstaterar Luciana Passinato, också hon från Rio Grande do Sul. Språket i texterna är teoretiskt och MMC-kvinnorna har vissa svårigheter med läsförståelsen. Många har knappt gymnasiekompetens. Men när de börjar relatera till sina egna erfarenheter flyter diskussionen bättre:

– Vi upplever en maskulinisering av landsbygden, fortsätter Luciana. Kvinnorna flyttar in till stan och det industriella jordbruket med maskiner och enbart manlig arbetskraft slår ut familj jordbruket där alla i familjen arbetar.

Bilden av Brasilien utomlands har förbättrats under de senaste tio åren och nu - med kvinnlig president dessutom – tror många att allt är bra, kommenterar MMC-kvinnorna. Men de är kritiska. Den nuvarande regeringens fattigdomsbekämpning passar enligt dem de rika, för den omfördelar inte resurser och makt. Den dövar bara försök till motstånd och revolt.

– Kontantbidraget Bolsa Família

och annat stöd från regeringen kommer alltid i kvinnans namn, säger Arlene Boa från Espírito Santo. Det innebär att staten öser över ännu mer ansvar på kvinnan i familjen: barnen, hemmet, utbildning, hälsovård, förvärvsarbete...

– Vi tror isolerat att det bara är vi som befinner oss i den här fattigdomen, säger Maria Cavalcante från Alagoas som nyligen kom tillbaka från en internationell brigad på Haiti. Där är situationen mycket värre, säger hon och tillägger:

– Befrielsen måste vara internationell.

MMC grundades 2004 ur en nationell samordning av lokala rurala kvinnoorganisationer. De hävdar att en rörelse med bara kvinnor är nödvändig för att ge kvinnorna det utrymme de behöver för att organisera sig, och behandla känsliga frågor där männen är en del av problemet: våldet mot kvinnor, till exempel. Männen i de könsblandade folkrörelserna var redan från början motståndare till grundandet av MMC vilket sågs – och än idag ses - som en splittring av klasskampen.

–MMC-kvinnorna ses av männen inom de blandade rörelserna som tjatiga, tröttsamma, typ: "Här kommer kvinnorna med sina käpphästar igen," säger Adriana. Medan kvinnoorganisationerna är små, tysta och lugna så kallas de till möten med de andra rörelserna. Men när de växer sig starka och kritiska utgör de ett hot och bjuds inte längre in.

–Som kvinnorörelse kan vi arbeta för något i årtal, säger Maria Mendes från Bahia, och sedan, när någon blandad rörelse tar upp det, Då blir det viktigt – utan att MMC får något erkännande för det. De jordlösa lantarbetarnas rörelse, MST, har till exempel äntligen tagit upp kampen för agroekologi – en kamp som MMC driver sedan länge! Många, även kvinnor, är MOT feminism. De tror att feminism är omvänd machismo, att kvinnorna skulle vara överlägsna männen. MMC arbetar för att skapa solidaritet kvinnor emellan.

–Kvinnorna i de blandade rörelserna har en bra feministisk diskurs, men lyckas inte förändra speciellt mycket i det dagliga arbetet, säger Maria från Alagoas.

–Jag led när jag flyttade hit till Brasília, säger Rosângela Piovizani som arbetar för MMC i den politiska maktens centrum i Brasilien. Man får låtsas att man är nunna för att få respekt, för männen är väldigt fräcka.

–Många kvinnor har tvingats lämna de blandade rörelsernas som hävdar att man först måste kämpa för socialism och i ett senare skede feminismen, sammanfattar Rosângela. Men det ena står inte mot det andra. Feminismen är en del av socialismen, vi måste kämpa för båda samtidigt.

Text: Lena Zetterström
Solidaritetsarbetare
Latinamerikagrupperna

Vilken politisk fråga är den viktigaste för dig just nu?

– Matsuveränitet, eftersom det gäller folkets verkliga behov. Vi ser hur klimatet påverkar småbrukarna, och hur möjligheterna att producera och äta sig mätta försvinner. Att hitta en långsiktig lösning är den viktigaste frågan.

Lola Carmen Esquivel Gonzalez, ATC, Nicaragua